

Veiligheids- en Gezondheids- plan ontwerpfase

Raamovereenkomst elementenverhardingen en hemelwaterriool 2024-2027

In opdracht van:

Naam	:	Gemeente Waterland
Postadres	:	Postbus 1000
Postcode + plaats	:	1140 BA Monnickendam
Contactpersoon	:	De heer J.J.G. Tenhaeff
Telefoonnummer	:	0299 658 585
d.d.	:	10 november 2023
paraaf	:	
Behorend bij bestek	:	WTL2023 1008 (23HB0548)
Datum	:	10 november 2023
Status	:	Definitief
Opgesteld door	:	P. Aalders

HB Adviesbureau

Bezoekadres	:	Comeniusstraat 7 1817 MS Alkmaar
	:	Krijn Taconiskade 412 1087 HW Amsterdam
Telefoonnummer	:	088 - 4720600
E-mail	:	info@hbadvies.nl
Internet	:	www.hbadvies.nl
NEN-EN-ISO 9001-2015	:	Nederlands Certificatie Kantoor (NCK)

Adres/ligging van de (bouw)locatie

Het uit te voeren onderhoudswerk aan elementenverhardingen en hemelwaterriool is gelegen in de kernen van de gemeente Waterland: Broek in Waterland / Ilpendam / Marken / Monnickendam / Uitdam / Watergang / Katwoude / Zuiderwoude.

Uit te voeren werkzaamheden

Het werk bestaat in hoofdzaak uit:

Het uitvoeren van (her)bestratingswerkzaamheden, regenwater afvoer en bijkomende werkzaamheden aan wegen en paden.

Namen en adressen van de betrokken partijen

In tabel 1 zijn de namen en adressen van reeds bekende betrokken partijen weergegeven.

Tabel 1: Namen en adressen van betrokken partijen

a. Opdrachtgever(s)		b. Ontwerpende partij	
Naam:	Gemeente Waterland	Naam:	HB Adviesbureau bv
Adres:	Postbus 1000	Adres:	Comeniusstraat 7
Postcode/plaats:	1140 BA Monnickendam	Postcode/plaats:	1817 MS Alkmaar
Telefoon:	0299 658 585	Telefoon:	088 4720600
e-mail:	anjaap.tenhaeff@waterland.nl	e-mail:	info@hbadvies.nl
Contactpersoon:	De heer J.J.G Tenhaeff	Contactpersoon:	De heer P. Aalders
c. Uitvoerende partij		d. Deskundige dienst	
Naam:	Nader te bepalen	Naam:	HVK
Adres:		Adres:	
Postcode/plaats:		Postcode/plaats:	
Telefoon:		Telefoon:	
e-mail:		e-mail:	
Contactpersoon:		Contactpersoon:	
e. Coördinator ontwerpfase		f. Coördinator uitvoeringsfase	
Naam:	De heer M. Ligthart	Naam:	Nader te bepalen
Telefoon:	088 4720600	Telefoon:	
Bedrijf/instantie:	HB Adviesbureau bv	Bedrijf/instantie:	
Adres:	Comeniusstraat 7	Adres:	
Postcode/plaats:	1817 MS Alkmaar	Postcode/plaats:	

Planning en uitvoeringsgegevens (voor zover bekend)

- geplande aanvangsdatum van de bouwwerkzaamheden: 1-02-2024
- geplande bouwtijd: ca. 500 werkdagen (2024+2025)
- vermoedelijke max. aantal werknemers gelijktijdig op de bouwlocatie: ca. 6
- vermoedelijk aantal werkgevers en zelfstandigen op de bouwplaats: ca. 2
- namen van reeds geselecteerde ondernemingen: n.t.b.
- namen van ingeschakelde / in te schakelen deskundige diensten (optie): n.v.t.
- regeling V&G-uitvoeringscoördinatie bij nevenaanneming:

De V&G-uitvoerings-coördinatie behoort tot de verantwoordelijkheid van de (hoofd)aannemer van het werk in geval van nevenaanneming, dan wel tot de verantwoordelijkheden van de penvoerder in geval van een aannemingscombinatie.

Verontreinigingssituatie

De informatie ten aanzien van de verontreinigingssituatie is afkomstig uit de diverse uitgevoerde onderzoeken. Alle beschikbare documenten zijn als bijlage opgenomen bij het bestek/werkomschrijving. Voor nadere details wordt verwezen naar deze rapporten.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de veiligheids- en risicoklassen (volgens CROW-publicatie 400) zoals vermeld in bijlage II.

BIJLAGE I Veiligheids- en gezondheidsgevaar voortvloeiend uit ontwerp

Nr.	Onderdeel	Risico	Maatregelen	Van toepassing
1	OPRUIMWERKZAAMHEDEN			
1.1	Opbreken kantopsluiting	- letsel t.g.v. wegspringende delen - aanrijding	- beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - werkafzetting - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist	Ja
1.2	Opbreken elementenverharding	Zie 1.1	Zie 1.1	Ja
1.3.1	Verwijderen markeringen	- gehoorbeschadiging - stofvorming - aanrijding	- gehoorbescherming - bevochtigen en/of stofmaskers - werkafzetting - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist	Ja
1.3.2	Zagen asfaltverharding	- gehoorbeschadiging - letsel t.g.v. wegspringende delen - stofvorming - aanrijding	- maatregelen volgens publicatie 210 CROW - gehoorbescherming - beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - werkafzetting - stofmaskers - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist - opstellen schollen of freesplan	Nee
1.3.3.1	Opbreken asfalt	Zie 1.3.2	Zie 1.3.2	Nee
1.3.3.2	Frezen asfalt	Zie 1.3.2	Zie 1.3.2	Nee
1.3.3.3	Teerhoudend asfalt	Zie 1.3.2 - schadelijke dampen - huidcontact schadelijke stoffen	Zie 1.3.2 - maskers met filter - handschoenen - opstellen schollen of freesplan - Stofbestrijding	Nee
1.4.1	Verwijderen afzetpalen	- letsel t.g.v. scherpe/uitstekende delen - letsel t.g.v. vallen/kantelen materialen - aanrijding	- beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - afschermen scherpe/uitstekende delen - gecertificeerde hijsmiddelen en materieel - werkafzetting - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist	Nee

1.4.2	Verwijderen bebording	Zie 1.4.1	Zie 1.4.1	Ja
1.4.3	Verwijderen straatmeubilair	Zie 1.4.1	Zie 1.4.1	Ja
1.4.4	Verwijderen hekwerken	Zie 1.4.1	Zie 1.4.1	Nee
1.5	Verwijderen bomen/boschage	- gehoorbeschadiging - letsel t.g.v. wegspringende delen - letsel t.g.v. zagen met kettingzaag - letsel t.g.v. snijden/knippen - letsel t.g.v. vallen van hoogte - letsel t.g.v. vallen/kantelen materialen	- gehoorbescherming - beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - werkafzetting - zaagbroek - handschoenen - klim/valbeveiliging - gecertificeerde hijsmiddelen en materieel	Nee
1.6.1	Verwijderen putten/kolken	- gehoorbeschadiging - letsel t.g.v. wegspringende delen - stofvorming - bedelving - schadelijke inhoud	- gehoorbescherming - beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - werkafzetting - stofmaskers - ontgraven onder natuurlijk talud - sleufbekisting/afstempeling	Ja
1.6.2	Verwijderen leidingwerk	Zie 1.6.1	Zie 1.6.1	Ja
1.7	Verwijderen damwand/beschoeiing	- letsel t.g.v. scherpe/uitstekende delen - verdrinking	- beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - afschermen scherpe/uitstekende delen - werkafzetting - inzet personeel met zwemdiploma - reddingsmiddelen	Nee
1.8	Slopen vloeren/muren	- gehoorbeschadiging - letsel t.g.v. wegspringende delen - stofvorming - aanrijding - letsel t.g.v. snijden/knippen - letsel t.g.v. vallen van hoogte - letsel t.g.v. vallen/kantelen materialen - fysieke overbelasting	- gehoorbescherming - beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - werkafzetting - stofmaskers - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist - handschoenen - klim/valbeveiliging - gecertificeerde hijsmiddelen en materieel - mechanisch slopen	Nee

Nr.	Onderdeel	Risico	Maatregelen	Van toepassing
2	GRONDWERK			
2.0	Verwijderen funderingslagen	- gehoorbeschadiging - letsel t.g.v. wegspringende delen - stofvorming - aanrijding	- gehoorbescherming - beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - werkafzetting - bevochtigen en/of stofmaskers - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist	Ja
2.1.1	Grond ontgraven uit cunet	- stofvorming - aanrijding - fysieke overbelasting	- bevochtigen en/of stofmaskers - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist - mechanisch ontgraven	Ja
2.1.2	Grond ontgraven uit sleuf/put	Zie 2.1.1 - bedelving	Zie 2.1.1 - ontgraven onder natuurlijk talud - sleufbekisting/afstempeling	Ja
2.2	Grond vervoeren	- stofvorming - aanrijding	- bevochtigen en/of stofmaskers - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met chauffeur	Ja
2.3.1	Grond verwerken in cunet	- stofvorming - aanrijding - fysieke overbelasting	- bevochtigen en/of stofmaskers - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist - mechanisch aanvullen	Ja
2.3.2	Grond verwerken in sleuf	Zie 2.3.1	Zie 2.3.1	Ja
2.3.3	Grond verdichten/profileren	- gehoorbeschadiging - stofvorming - aanrijding - bekneld raken - fysieke overbelasting	- gehoorbescherming - bevochtigen en/of stofmaskers - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist - trillings- en geluidsarm materieel	Ja
2.4	Bodemverontreiniging	- schadelijke dampen - huidcontact schadelijke stoffen - onwel worden/ vergiftiging	- veiligheidsmaatregelen volgens publicatie 400 veiligheidsklasse - Voorlichting en onderricht - Meetregime - maskers met filter - Gebruik veiligheidskundige - Vakbekwaam personeel - PBM's	Ja
2.4.1.	Bodemverontreiniging	- Milieubelasting	- Afvoer naar erkend verwerker - Toepassing verpakkingsmateriaal	Ja

2.4.2	Grondwaterverontreiniging	- milieubelasting, blootstaan aan schadelijke dampen, vergiftiging	- Lozingsvergunning - Bemaling met zuivering - Voorlichting - Meetregime - Gebruik PBM's	Ja
2.4.3	Tegenkomen van asbestverdachte materialen	- Blootstaan aan asbestvezels, ernstig ziek worden	- Voorlichting en onderricht - werk stil leggen - Uitvoeren onderzoek - Inschakelen veiligheidskundige	Ja
2.5	Kabels en leidingen	- Letsel t.g.v. beschadiging kabels en leidingen	- KLIC melding - proefsleuven - voorsteken bij ontgraving - bovenbescherming d.m.v. rijplaten/schotten - ondersteunen, ophangen en/of geleiden - Spanningsloos maken - Kabel en leiding detector	Ja

Nr.	Onderdeel	Risico	Maatregelen	Van toepassing
3	LEIDINGWERK			
3.1	Aanbrengen hoofdriool	- gehoorbeschadiging - aanrijding - bekneeld raken - fysieke overbelasting - letsel t.g.v. vallen/kantelen materialen	- gehoorbescherming - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist - gecertificeerde hijsmiddelen en materieel - mechanisch verwerken	Ja
3.2	Aanbrengen putten/kolken	Zie 3.1	Zie 3.1	Ja
3.3	Aanbrengen huis-/kolkaansluitingen	Zie 3.1	Zie 3.1	Ja
3.4	Maken aansluitingen op bestaand stelsel	- gehoorbeschadiging - letsel t.g.v. wegspringende delen - letsel t.g.v. boren/hakken - stofvorming	- gehoorbescherming - beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - werkafzetting - handschoenen - bevochtigen en/of stofmaskers	Ja
3.5	Bemaling	- gehoorbeschadiging - bekneeld raken	- gehoorbescherming - beschermende kleding	Ja
3.6	Reinigen en inspecteren	- aanrijding - vallen van hoogte	- werkafzetting - klim/valbeveiliging	Ja

Nr.	Onderdeel	Risico	Maatregelen	Van toepassing
4	VERHARDINGEN			
4.0	ELEMENTENVERHARDING			
4.0.1	Aanbrengen kantopsluiting	- aanrijding - bekneld raken - fysieke overbelasting	- materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist - mechanisch verwerken	Ja
4.0.2	Aanbrengen elementenverharding	Zie 4.0.1	Zie 4.0.1 - maatregelen volgens publicatie 324 CROW	Ja
4.1	ASFALTVERHARDING			
4.1.1	Frezen getrapte aansluitingen	- gehoorbeschadiging - letsel t.g.v. wegspringende delen - stofvorming - aanrijding	- gehoorbescherming - beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - werkafzetting - bevochtigen en/of stofmaskers - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist	Nee
4.1.2	Aanbrengen asfalt	- aanrijding - schadelijke dampen - huidcontact schadelijke stoffen - letsel t.g.v. verbranding	- werkafzetting - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist - maskers met filter - beschermende kleding - handschoenen - blusmiddelen - Stofbestrijding	Nee
4.1.3	Aanbrengen asfaltwapening	Zie 4.1.2	Zie 4.1.2	Nee
4.1.4	Aanbrengen markeringen	Zie 4.1.2	Zie 4.1.2	Nee
4.2	BETONVERHARDING			
4.2.1	Aanbrengen beton/creteprint	- aanrijding - schadelijke dampen - huidcontact schadelijke stoffen	- werkafzetting - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist - maskers met filter - beschermende kleding - handschoenen - Stofbestrijding	Nee
4.2.2	Zagen beton / gewapend beton en opnemen	Kwartsstof, schadelijk Geluid/ inademen kwartsstof, Gehoorschade	- Machinaal zagen & opnemen - Gehoorbescherming dragen (kappen of otoplastieken) - Nat zagen + P2 filter binnen straal 10 m	Nee

Nr.	Onderdeel	Risico	Maatregelen	Van toepassing
5	TERREINMEUBILAIR			
5.1	Aanbrengen afzetpalen	- letsel t.g.v. scherpe/uitstekende delen - letsel t.g.v. vallen/kantelen materialen - aanrijding - fysieke overbelasting	- beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - afschermen scherpe/uitstekende delen - gecertificeerde hijsmiddelen en materieel - werkafzetting - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist - mechanisch verwerken	Ja
5.2	Aanbrengen bebording	Zie 5.1	Zie 5.1	Ja
5.3	Aanbrengen straatmeubilair	Zie 5.1	Zie 5.1	Ja
5.4	Aanbrengen hekwerken	Zie 5.1	Zie 5.1	Nee

Nr.	Onderdeel	Risico	Maatregelen	Van toepassing
6	GROENVOORZIENING			
6.1	Grondverbetering bomen	- stofvorming - schadelijke dampen - huidcontact schadelijke stoffen	- bevochtigen en/of stofmaskers - maskers met filter - beschermende kleding - handschoenen	Nee
6.2	Planten bomen	- letsel t.g.v. scherpe/uitstekende delen - letsel t.g.v. snijden/knippen - bekneld raken - fysieke overbelasting	- beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - afschermen scherpe/uitstekende delen - handschoenen - mechanisch verwerken	Nee
6.3	Grondverbetering beplanting	Zie 6.1	Zie 6.1	Nee
6.4	Planten beplanting	- letsel t.g.v. scherpe/uitstekende delen - letsel t.g.v. snijden/knippen	- beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - afschermen scherpe/uitstekende delen - handschoenen	Nee
6.5	Grondverbetering grasmat	Zie 6.1	Zie 6.1	Nee
6.6	Inzaaien grasmat	- aanrijding	- werkafzetting - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist	Nee
6.7	Nazorg bomen en beplanting	Zie 1.5, 6.2 en 6.4	Zie 1.5, 6.2 en 6.4	Nee
6.7.1	Verwijderen bomen/begroeiing	Werken met motorzaag of ander materieel/ onoplettendheid, vallende voorwerpen, Fysieke belasting/ gehoorbeschadiging, wegspringende delen, vallen van hoogte, Lichamelijk letsel	- Voorlichting - Gebruik PBM's - Gebruik veiligheidskleding - Klim/valbeveiliging - afzetten werkplek - geluidsarm materieel	Nee

Nr.	Onderdeel	Risico	Maatregelen	Van toepassing
7	OPENBARE VERLICHTING			
7.1	Opnemen lichtmasten	- aanrijding - letsel t.g.v. vallen/kantelen materialen	- werkafzetting - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist - beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - gecertificeerde hijsmiddelen en materieel	Nee
7.2	Opnemen/omleggen kabels	- letsel t.g.v. beschadiging kabels en leidingen	- beschermende kleding - veiligheidsschoenen - KLIC melding - proefsleuven - voorsteken	Nee
7.3	Aanbrengen kabels	- letsel t.g.v. beschadiging kabels en leidingen	- beschermende kleding - veiligheidsschoenen - KLIC melding - proefsleuven - voorsteken	Nee
7.4	Aanbrengen kabelmoffen	- letsel t.g.v. beschadiging kabels en leidingen	- beschermende kleding - veiligheidsschoenen - KLIC melding - proefsleuven - voorsteken	Nee
7.5	Aanbrengen lichtmasten	- aanrijding - letsel t.g.v. vallen/kantelen materialen	- werkafzetting - materieel met achteruitrijsignalering - oogcontact met machinist - beschermende kleding - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - gecertificeerde hijsmiddelen en materieel	Nee

Nr.	Onderdeel	Risico	Maatregelen	Van toepassing
9	ALGEMEEN			
9.1	Inrichten werkterrein/ketenpark	- letsel t.g.v. onvoldoende ruimte - geen goede communicatie - werken met zwaar materieel/materiaal - Bekneld raken /Aanrijding	- ketenpark afstemmen op beschikbare ruimte, zorgdragen voor voldoende verkeersruimte - Goede communicatie "zie ik jou zie je mij" - Voorlichting - PBM's	Ja
9.2.1	Materiaalopslag	- letsel t.g.v. vallen/kantelen materialen - milieuschade t.g.v. ondeugdelijke opslag van gevaarlijke stoffen	- materiaalopslag afzetten met hekwerken - materiaalopslag situeren op stabiele ondergrond - gevaarlijke stoffen opslaan volgens de geldende regelgeving	Ja
9.2.2	Afval	- milieuschade	- afval dagelijks verzamelen en gescheiden opslaan - afval tijdig afvoeren naar een erkende eindverwerker - gevaarlijke stoffen opslaan volgens de geldende regelgeving	Ja
9.2.3	In en uitrit werkverkeer	Onoplettendheid, aanrijding botsingsgevaar	- Voorlichting - Verkeersvoorzieningen afzettingen/bebording - Verkeersregelaars	Ja
9.3	Verkeer en wegen	- aanrijding - vervuilen openbare weg - onduidelijke verkeersvoorzieningen - slipgevaar	- werkafzetting - verkeersmaatregelen - veiligheidskleding (reflecterend) - overleg met hulpdiensten m.b.t. tijdelijke verkeerssituatie - verharde bouwwegen - banden transportmaterieel reinigen voor betreden openbare wegen - Acheruitrijsignalering - Wegen schoonhouden	Ja
9.4	Omstanders	- letsel t.g.v. wegspringende delen - letsel t.g.v. vallen/bedelving	- werkafzetting - putten, sleuven en/of overige ontgravingen afsluiten met hekwerken	Ja
9.4.1	Grondwerk nabij voetgangers, masten, bomen en percelen	-Ondergraven masten, bomen trottoirs - Bedelvingen, valgevaar rugblessures, vallen - Fysieke belasting	-Voorlichting - PBM's - Afzettingen - Trillings/geluidsarm materiaal - Sproeien - Ergonomische hulpmiddelen - bekisting	Ja
9.5	Belendingen	- schade t.g.v. uitvoering werkzaamheden	- vooropname belendingen - monitoring kritieke belendingen - materieel inzet aanpassen aan voorwaarden situatie	Nee

9.6	Fysische factoren werken bij mist	Slecht zicht/ aanrijdgevaar	- Voorlichting - Aanstellen van veiligheidscoördinator - Werk stoppen	Ja
9.6.1.	Fysische factoren werken bij regen	Natheid op plaats van werken/ uitglijden, vallen	- Gebruik PBM's	Nee
9.6.2	Fysische factoren werken bij vorst	Bevriezing weggedeelten door vorst/ Uitglijden verstappen breuk van hijsmaterieel	- Zout strooien - Voorlichting - Hijslasten beperken	Nee
9.6.3	Fysische factoren werken bij onweer	Blikseminslag/ elektrocutie	- Werk tijdelijk stilleggen	Ja
9.7	Werken op of langs het water	Vallen/ verdrinking onderkoeling	- Reddingsboei- lijn of ladder beschikbaar houden, dragen reddingsvest - afschermen watergang - Nooit alleen werken	Ja
9.8	Fysieke belasting	Te zwaar tillen, alleen tillen i.p.v. met 2 man, geen til hulp gebruiken, materialen niet juist opslaan/ rugblessures, knieblessures, overbelasting van lichaam	- Zoveel mogelijk machinaal tillen - Indien > 23 kg tot 40 kg met 2 personen de last tillen - Op een juiste manier materialen opslaan - Til vanuit de knieën, niet vanuit de rug - Houd de last dicht tegen het lichaam	Nee
9.9	Hijsmiddelen	Onoplettendheid Breuk door gebruik beschadigde hijsmiddelen Breuk door gebruik afgekeurde hijsmiddelen Onder last doorlopen/ Pletten Lichamelijk letsel Geraakt worden door last	- Voorlichting - Dagelijkse controle hijsmiddelen - Werken met gekeurde hijsmiddelen - Werkzaamheden alleen verrichten door deskundig personeel - Zichtbaar zijn en blijven voor andere medewerkers - Communicatie - PBM's	Nee

BIJLAGE II Maatregelen vanuit CROW 400

Werk			
Besteknummer			
Bodemonderzoek			
Klasse	@		
		Datum:	Paraaf:
Opgesteld door:			
Gecontroleerd door:			

BIJLAGE III Wettelijk kader

Het veiligheids- en gezondheidsbeleid

Het veiligheids- en gezondheidsbeleid is gericht op het voorkomen van ongevallen en bijna-ongevallen, en op het beschermen van de gezondheid van omwonenden, publiek, werknemers, en van iedereen die bij het tot stand komen van het bouwwerk betrokken is alsmede van de gebruikers en personen betrokken bij toekomstig onderhoud of bewerkingen. Hulpmiddel bij het uitvoeren van dit beleid op dit project is dit V&G-plan ontwerpfase.

Doel in inhoud van het V&G-plan

In dit V&G-plan ontwerpfase zijn de bouwkundige, technische en organisatorische keuzes vastgelegd die in de ontwerpfase zijn gemaakt met betrekking tot veiligheid en gezondheid. Daarnaast zijn specifieke gevaren die het gevolg zijn van gelijktijdige en achtereenvolgende werkzaamheden en eventuele doorgaande exploitatie, omschreven voor zover bekend in de ontwerpfase. In de uitvoeringsfase worden uitvoerende partijen en werkmethode bepaald en zijn de specifieke gevaren verder uitgewerkt en wordt aangegeven welke maatregelen worden genomen en hoe toezicht op die maatregelen is geregeld. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het V&G-beleid ligt in de ontwerpfase bij de opdrachtgever. In de uitvoeringsfase is de aannemer die de V&G-coördinatie tijdens de uitvoeringsfase regelt, hiervoor verantwoordelijk. Het beleid zal gericht moeten zijn op het voorkomen van ongevallen en ongewenste gebeurtenissen.

Wettelijk kader

Volgens de Arboret zorgt de werkgever voor de veiligheid en gezondheid van zijn werknemers op het werk. Omdat het veilig en gezond realiseren van een bouwwerk voor een groot gedeelte afhankelijk is van het ontwerp en omdat er op een bouwplaats vaak meerdere werkgevers aanwezig zijn, zijn aanvullende verplichtingen opgenomen voor de opdrachtgever, de ontwerpende partij en de uitvoerende (coördinerende) partij. Deze aanvullende verplichtingen staan in het Arboret afdeling bouwproces (hoofdstuk II, afdeling 5) beschreven. Wanneer welke verplichtingen van toepassing zijn is aangegeven in onderstaande tabel.

Verplichtingen Arboret afdeling bouwproces

I (meerdere werkgevers)	A (>500 mensdagen of >30 mensdagen en >20 werknemers op enig moment op werk)	B (bijzonder risico)	C (geen A of B)
1. Arboret in ontwerp	x	x	x
2. Kennisgeving	x		
3. V&G-coördinatoren	x	x	x
4. V&G-plan	x	x	
5. Contractbepaling	x	x	x
6. (V&G-)dossier	x	x	x
II (één werkgever)	A	B	C
1. Arboret in ontwerp	x	x	x
2. Kennisgeving	x		
3. V&G-coördinatoren			
4. V&G-plan	x	x	
5. Contractbepaling			
6. (V&G-)dossier			

Arboret in ontwerp

Tijdens de ontwerpfase van een bouwwerk moet rekening worden gehouden met de veiligheid en gezondheid tijdens de uitvoeringsfase. Dit is een verplichting van de opdrachtgever, die gecoördineerd moet worden door de V&G-coördinator ontwerpfase.

Kennisgeving

Een kennisgeving aan de arbeidsinspectie is verplicht wanneer met de totstandkoming van het werk meer dan 500 mensdagen zullen zijn gemoeid of wanneer de geraamde duur meer dan 30 werkdagen beslaat en op enig moment meer dan 20 werknemers tegelijk op het werk aanwezig zijn. De opdrachtgever verzorgt de kennisgeving en verstrekt een kopie aan de aannemer. Deze kennisgeving kan gedaan worden op http://www.arbeidsinspectie.nl/organisatie/taken/melden_en_aanvragen/index.aspx. De aannemer zorgt ervoor dat de kennisgeving zichtbaar wordt aangebracht op de bouwplaats.

V&G-coördinatoren

Wanneer in de uitvoeringsfase werkzaamheden worden verricht door meerdere werkgevers of zelfstandigen is de opdrachtgever verplicht een V&G-coördinator ontwerpfase aan te stellen. De aannemer is dan ook verplicht de V&G-coördinator uitvoeringsfase aan te stellen.

V&G-plan

Als een kennisgeving verplicht is, is ook een V&G-plan verplicht. Daarnaast is het verplicht een V&G-plan op te stellen als het werk voor de veiligheid en gezondheid van werknemers bijzondere gevaren met zich mee brengt. Voor de beschrijving van bijzondere gevaren wordt verwezen naar bijlage II van de Europese richtlijn 92/57/EEG:

NIET-VOLLEDIGE LIJST VAN WERKEN DIE VOOR DE VEILIGHEID EN DE GEZONDHEID VAN DE WERKNEMERS BIJZONDERE GEVAREN MEEBRENGEN

1. Werken die de werknemers aan gevaren van bedelving, vastraken of vallen blootstellen, welke gevaren bijzonder groot zijn door de aard van de werkzaamheden of van de gebruikte procedés of door de omgeving van de arbeidsplaats of de werken.
2. Werkzaamheden die de werknemers blootstellen aan chemische of biologische stoffen die een bijzonder gevaar voor de gezondheid en de veiligheid van de werknemers inhouden, of ten aanzien waarvan toezicht op de gezondheid wettelijk verplicht is.
3. Elk werk met ioniserende stralingen waarvoor de aanwijzing is vereist van gecontroleerde of bewaakte zones als omschreven in artikel 20 van Richtlijn 80/836/Euratom.
4. Werkzaamheden in de nabijheid van hoogspanningskabels.
5. Werkzaamheden die de werknemers blootstellen aan verdrinkingsgevaar.
6. Graven van putten, ondergrondse werken en tunnelwerken.
7. Werkzaamheden met duikuitrusting.
8. Werkzaamheden onder overdruk.
9. Werkzaamheden waarbij springstoffen worden gebruikt.
10. Werkzaamheden in verband met de montage of demontage van zware geprefabriceerde elementen.

De opdrachtgever zorgt dat er een V&G-plan wordt opgesteld in de ontwerpfase en dat het plan onderdeel is van de opdracht. In de uitvoeringsfase wordt het plan door de V&G-coördinator uitvoeringsfase verder uitgewerkt, of een apart V&G-plan uitvoeringsfase opgesteld.

V&G-dossier

Wanneer V&G-coördinatoren verplicht zijn is het ook verplicht in de ontwerpfase een V&G-dossier samen te stellen. In dit dossier staan bouwkundige en technische kenmerken die van belang zijn voor de veiligheid en gezondheid van werknemers die latere werkzaamheden verrichten (beheer, onderhoud, schoonmaak). De V&G-coördinator ontwerpfase stelt dit dossier op, de V&G-coördinator uitvoeringsfase past het aan, indien hiertoe in de uitvoeringsfase aanleiding toe is.

Contractbepalingen

De opdrachtgever is verplicht (indien van toepassing) in zijn contract met de aannemer op te nemen dat de aannemer een V&G-coördinator uitvoeringsfase aan moet stellen en dat de aannemer maatregelen moet nemen zodat deze zijn taken naar behoren kan en zal vervullen.

Organisatie en communicatie**Samenwerking**

Alle betrokken partijen zijn gebaat bij een goede samenwerking op de bouwplaats. Om tot een goede samenwerking te komen, wordt regelmatig overleg gevoerd waarbij alle partijen betrokken worden (zie paragraaf 3.3). Bovendien worden alle werknemers op de werkplek voorgelicht over de voor hen van belang zijnde projectspecifieke risico's.

Verantwoordelijkheden en taken

Alle betrokkenen hebben verantwoordelijkheden en taken ten aanzien van de arbeidsomstandigheden op het werk en zijn hiervan op de hoogte. Deze verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de arbeidsomstandighedenwet. De belangrijkste taken zijn hieronder beschreven.

Werkgever

Conform de arbeidsomstandighedenwetgeving is de werkgever in eerste instantie verantwoordelijk voor de arbeidsomstandigheden van zijn medewerkers. De opdrachtgever, aannemer en onderaannemers zijn dus in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het nemen van doeltreffende maatregelen ter bescherming van zijn werknemers. Op dit project betekent dat in het bijzonder:

- in stand houden van voorzieningen op de bouwplaats;
- veilige plaatsing van werkplekken;
- verstrekken van persoonlijke beschermingsmiddelen;
- instrueren eigen werknemers aangaande werkspecifieke risico's en te nemen maatregelen;
- opslag en verwijdering/afvoer van afval en puin;
- samenwerken met andere werkgevers en zelfstandigen;
- naleving van en medewerking aan het V&G-plan.

Werknemer

De werknemer is verplicht tot het opvolgen van de gedragsregels en het dragen van de voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen. Hij dient medewerking te verlenen aan voorlichting en onderricht. De werknemer is verplicht onveilige situaties op het werk te melden bij de uitvoerder. De werknemer heeft het recht tot het stilleggen van het werk indien sprake is van een onveilige situatie en onvoldoende tijd is om een deskundige te raadplegen.

Opdrachtgever

Conform het arbeidsomstandighedenbesluit heeft de opdrachtgever de volgende verplichtingen:

- zorgdragen dat in de ontwerpfase rekening wordt gehouden met de arbeidsomstandigheden in de uitvoeringsfase;
- verstrekken van volledige informatie omtrent bijzondere risico's;
- verzorgen van kennisgeving aan de arbeidsinspectie (indien van toepassing);
- op laten stellen van een V&G-plan in de ontwerpfase;
- aanstellen V&G-coördinator ontwerpfase, die zijn taken naar behoren kan uitvoeren;
- in de overeenkomst met de aannemer de verplichtingen van de aannemer met betrekking tot veiligheid en gezondheid opnemen.

V&G-coördinator ontwerpfase

De V&G-coördinator ontwerpfase heeft de volgende taken:

- coördineren van het ontwerpproces met betrekking tot arbeidsomstandigheden in de uitvoeringsfase;
- opstellen van het V&G-plan in de ontwerpfase;
- opstellen van een V&G-dossier (met bouwkundige en technische kenmerken die van belang zijn tijdens de gebruiksfase (voor bv toekomstig onderhoud en schoonmaak).

Uitvoerende partij

Naast zijn taken als werkgever moet de uitvoerende partij een V&G-coördinator aanstellen en dusdanige maatregelen treffen dat deze zijn taken naar behoren kan en zal verrichten.

V&G-coördinator uitvoeringsfase

De V&G-coördinator uitvoeringsfase heeft de volgende taken:

- coördineren van maatregelen die door de verschillende werkgevers en zelfstandigen (dus ook nevenaannemers) worden genomen en regelen van samenwerking tussen gelijktijdig of achtereenvolgend aanwezige werkgevers;
- coördineren van voorlichting van werknemers;
- zorgen dat alleen bevoegde personen op de projectlocatie kunnen komen;
- actueel houden of maken V&G-plan;
- Indien nodig aanpassen van het door de coördinator ontwerpfase aangeleverde V&G-dossier.

Overleggen

Overleg in de ontwerpfase

Tijdens de ontwerpfase is binnen de ontwerpende partij en opdrachtgever overleg gevoerd aangaande de veilige en gezonde realisatie van het project. De tijdens dit overleg genomen besluiten zijn verwerkt in het bestek en dit V&G-plan. Tijdens de ontwerpfase gemaakte keuzes voor arbeidsomstandigheden zijn vastgelegd in 4.1. Voor de uitvoeringsfase zijn vooral die risico's van belang die tijdens het ontwerpproces niet konden worden weggenomen. Deze zijn beschreven in 4.2.

Overleg in de uitvoeringsfase

Op initiatief van de opdrachtgever wordt een kick-off gehouden.

Naam vergadering	Frequentie	Deelnemers	Onderwerpen
Kick-off	Nader te bepalen	• Directie/opdrachtgever/toezichthouder (notulen) • V&G-coördinator(en) • Aannemer / uitvoerende partij • Genodigden	• naleving van V&G-plan • inspectieronden • handhaving • ongevallen en incidenten • voorlichting aan werknemers • eventueel nieuw ontstane risico's • genomen of te nemen maatregelen • actualiseren V&G-plan • wijzigen van V&G-dossier

Andere overlegsvormen die tijdens de uitvoeringsfase worden gehouden ten behoeve van een veilige en gezonde realisatie van het werk, worden door de V&G-coördinator uitvoeringsfase geïnitieerd en vastgelegd in het V&G-plan.

(Bouw)planning en –fasering

De V&G-coördinator uitvoeringsfase coördineert de maatregelen die door de verschillende werkgevers en zelfstandigen worden genomen en regelt samenwerking tussen gelijktijdig of achtereenvolgend aanwezige werkgevers.

Voorlichting

Voorafgaand aan de uitvoering dienen alle bij het werk betrokken werknemers aantoonbaar een instructie te hebben ontvangen met betrekking tot:

- de gemeenschappelijke risico's, maatregelen en afspraken in het V&G-plan;
- de in acht te nemen veiligheids- en gezondheidsregels;
- de te gebruiken persoonlijke beschermingsmiddelen en sanitaire voorzieningen;
- verantwoordelijkheden en procedures, onder meer ten aanzien van EHBO en (bijna-) ongevallen;
- calamiteitenprocedures.

Deze voorlichting wordt door de V&G-coördinator uitvoeringsfase gecoördineerd.

Toezicht

Iedere werkgever dient te zorgen voor toezicht op naleving van de gemaakte afspraken en legt, indien noodzakelijk, hierover in de bouwvergadering verantwoording af.

In de uitvoeringsfase moet in het V&G-plan worden vastgelegd hoe verder invulling wordt gegeven aan toezichthoudende taken.

Ongevallen

Ondanks dat alles erop gericht is ongevallen te voorkomen, kan er zich toch een ongeval voordoen. De in dit hoofdstuk voorgestelde maatregelen zijn er op gericht de gevolgen hiervan te beperken en herhaling te voorkomen.